

„Zamknięcie” listy ZUM – najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi przez producentów/importerów urządzeń grzewczych

1. Od jakiej daty będzie obowiązek wyboru w ramach Programu Czyste Powietrze pompy ciepła z urządzeń znajdujących się na liście ZUM?

Beneficjent może rozliczyć w ramach kosztów kwalifikowanych Programu „Czyste powietrze” urządzenie, które spełnia wymogi wersji Programu obowiązującej w dniu złożenia przez niego wniosku o dofinansowanie, w tym wskazane w załączniku 2/2a/2b do Programu.

Od dnia 22 kwietnia 2024 r. planowana jest zmiana Programu „Czyste powietrze”, w tym załączników 2/2a/2b. Od dnia wejście w życie zmian Programu, dla wszystkich przedsięwzięć dla których wnioski o dofinansowanie zostaną złożone od tego dnia, będą obowiązywały nowe wymogi, w tym wymogi dotyczące możliwości rozliczenia w kosztach kwalifikowanych przedsięwzięcia wyłącznie pomp ciepła, które będą znajdowały się na liście zielonych urządzeń i materiałów ZUM.

Planowana aktualizacja Programu przewiduje okres przejściowy do dnia 13 czerwca 2024 roku. Będzie to okres, w których m.in. będą następowały zmiany na liście ZUM. Od dnia 14.06.2024 r. lista ZUM będzie zawierała wyłącznie pompy ciepła, dla których dostarczono wymagane wyniki badań i zostały one pozytywnie zweryfikowane przez ekspertów Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego (IOŚ-PIB).

Okres przejściowy umożliwi rozliczenie w kosztach kwalifikowanych zakupu/montażu urządzeń, nie znajdujących się na liście ZUM. Jeśli zatem faktury (lub równoważne dokumenty księgowe) za zakupione urządzenia będą wystawione najpóźniej 13.06.2024 r. będą się one kwalifikowały do dofinansowania niezależnie od tego czy urządzenie zostało wpisane na listę ZUM.

Zgodnie z planowaną zmianą Programu, w przypadku pomp ciepła (również do cwu) oraz kotłów na pellet drzewny o podwyższonym standardzie i kotłów zgaszających drewno o podwyższonym standardzie, gdy do rozliczenia przedstawione będą faktury/równoważne dokumenty księgowe dotyczące zakupu lub montażu tych urządzeń wystawione od 14.06.2024 r., do dofinansowania kwalifikują się wyłącznie urządzenia znajdujące się na liście ZUM dostępnej na stronie internetowej: <https://lista-zum.ios.edu.pl>.

Nowe wymogi obowiązują zatem tych beneficjentów, którzy złożyli wniosek o dofinansowanie 22 kwietnia 2024 r. lub później oraz rozliczają fakturę za zakup pompy ciepła wystawioną 14 czerwca lub później.

2. Do kiedy należy dostarczyć raporty z badań, aby urządzenie w sposób ciągły znajdowało się na liście zielonych urządzeń i materiałów ZUM?

Zgodnie z informacją przesłaną przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy (IOŚ-PIB,) jako podmiot prowadzący listę zielonych urządzeń i materiałów ZUM,

dostarczenie dokumentów do wniosków już istniejących na liście ZUM do dnia 18 kwietnia 2024 r. zagwarantuje (w przypadku pozytywnej weryfikacji dokumentów) ciągłość widoczności urządzenia w zakładce „Wyszukaj produkt” na liście ZUM (<https://lista-zum.ios.edu.pl>).

Dostarczenie dokumentów po dniu 18 kwietnia 2024 r., ze względu na czas niezbędny do weryfikacji dokumentów przez zespół ekspertów IOŚ-PIB, może skutkować chwilowym zawieszeniem dostępności urządzenia po dniu 13 czerwca 2024 r. do czasu zakończenia weryfikacji spełnienia wymagań.

Od dnia 14 czerwca 2024 r. na liście ZUM w zakładce „Wyszukaj produkt” będą widoczne wyłącznie urządzenia, które dostarczyły wymagane raporty z badań i zostały pozytywnie zweryfikowane przez zespół ekspertów IOŚ-PIB jako spełniające nowe wymagania Programu „Czyste powietrze”.

Oczywiście, zgodnie z zapisami regulaminu listy ZUM nowe urządzenia cały czas będą mogły być zgłaszane na listę zielonych urządzeń i materiałów. Sukcesywnie będą wpisywane na listę ZUM urządzenia, które zostaną pozytywnie zweryfikowane przez IOŚ-PIB na podstawie kompletu wymaganych dokumentów. Jeżeli dokumenty zostaną dostane później, to urządzenie zostanie dopisane na listę ZUM w terminie późniejszym (po pozytywnej weryfikacji).

3. Jaki zakres badań powinien zostać wykonany dla pompy ciepła powietrze/woda do ogrzewania budynku, aby móc wykazać spełnienie wymogów Programu Czyste Powietrze?

Zgodnie z planowanymi zapisami zmian w Programie Czyste Powietrze, badania mają potwierdzić parametry z karty produktu i etykiety energetycznej.

Wymagane są badania związane z zakresem wynikającym z norm EN-14511, EN 14825 oraz EN 12102 pozwalającym na wyznaczenie sezonowej efektywności energetycznej ogrzewania pomieszczeń (η_s) na podstawie, której może zostać określona klasa sezonowej efektywności energetycznej ogrzewania pomieszczeń oraz poziom mocy akustycznej.

Badania mają potwierdzać parametry dla klimatu umiarkowanego zarówno dla zastosowań średnio jak i niskotemperaturowych.

Zakres badań dla pomp ciepła powietrze/woda do ogrzewania budynku

Lp.	rodzaj badania	zastosowanie średnotemperaturowe	zastosowanie niskotemperaturowe
1.	Badanie w warunkach znamionowych znormalizowanych wg EN 14511	X	X
2.	Badanie wg EN 14825 w warunkach klimatu umiarkowanego w zakresie wymaganym do obliczenia	X	X

	sezonowej efektywności energetycznej ogrzewania pomieszczeń η_s		
3.	Wyznaczenie poziomu mocy akustycznej zgodnie z normą EN 12102-1	X	X

4. W związku ze zmianą wymagań dotyczących certyfikacji urządzeń (pompy ciepła) w ramach programu Czyste Powietrze proszę o informację wyjaśniającą pojęcie „typoszereg”. Dla przykładu posiadamy w ofercie pompy ciepła, których moc grzewcza to 9, 15 lub 22 kW. Czy badania realizowane na terenie UE mają odnieść się do każdej wielkości jeżeli chodzi o moc (tj. 9; 15 oraz 22 kW), czy też jest to traktowane jako jeden typoszereg i należy przedstawić badania jednej z powyższych wielkości?

W przypadku zgłaszania do wpisania na listę ZUM większej liczby pomp ciepła z jednego typoszeregu, możliwe jest przedstawienie badań dla typoszeregu, przy czym:

- w przypadku, gdy jeden typoszereg obejmuje nie więcej niż 5 podtypów, dopuszcza się przedstawienie raportu z ww. badań dla minimum jednej pompy ciepła z tego typoszeregu przy spełnieniu wymogu, że moc pomp ciepła zakwalifikowanych do jednego typoszeregu nie będzie się różniła więcej niż +/- 50% od mocy pompy ciepła poddanej badaniom,
- w przypadku typoszeregu składającego się z więcej niż 5 podtypów urządzeń, należy przedstawić co najmniej 1 raport z badania urządzenia na każde 5 podtypów,
- podtypy pomp ciepła uznaje się za należące do jednego typoszeregu, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:
 - identyczna konstrukcja obiegu chłodniczego, ten sam czynnik chłodniczy/roboczy,
 - ten sam producent, typ i liczba sprężarek,
 - ten sam typ elementu rozprężnego (taka sama technologia sterowania i elementu wykonawczego, np. zawór elektroniczny z cewką elektromagnetyczną lub silnikiem krokowym oraz mechaniczny termostatyczny zawór rozprężny to trzy różne technologie),
 - ten sam typ skraplacza,
 - ten sam typ parownika,
 - ten sam typ procesu odszraniania,
 - ten sam sterownik i zasada sterowania wydajnością,
 - ten sam producent, typ i liczba wentylatorów parownika (w przypadku powietrznych pomp ciepła) oraz zasada sterowania wydajnością (stała, zmienna lub stopniowana regulacja prędkości obrotowej),

- urządzenia z i bez zaworu czterodrogowego nie mogą być zaliczone do tego samego typoszeregu

Jeżeli mówimy, że dane urządzenie należy do tego samego typoszeregu, to urządzenia te muszą posiadać wspólne cechy konstrukcyjne (użyte podzespoły są tego samego typu). Jedyną różnicą będzie oczywiście w wydajnościach tych urządzeń, co finalnie przełoży się na jego moc. Oczywiście może się zdarzyć, że np. pompy będą posiadać identyczne sprężarki o tych samych parametrach, których wydajność będzie ograniczona sterownikiem.

To po stronie zgłaszającego na listę ZUM urządzenia w ramach tego samego typoszeregu będzie, w przypadku wątpliwości ekspertów IOŚ-PIB (instytucji prowadzącej listę ZUM), przedstawienie stosownych dokumentów potwierdzających, że urządzenia posiadają wspólne cechy konstrukcyjne, a użyte podzespoły są tego samego typu.

- 5. Jaką moc pompy ciepła należy wziąć pod uwagę określając typoszereg?
„W przypadku gdy jeden typoszereg obejmuje nie więcej niż 5 podtypów dopuszcza się przedstawienie raportu z ww. badań dla minimum jednej pompy ciepła z tego typoszeregu przy spełnieniu wymogu, że moc pomp ciepła zakwalifikowanych do jednego typoszeregu nie będzie się różniła więcej niż +/- 50 % od mocy pompy ciepła poddanej badaniom.”**

Za moc pompy ciepła rozumie się znamionową moc cieplną dla klimatu umiarkowanego i zastosowania średniotemperaturowego tj. 55°C.

- 6. Czy w danym podtypie można uwzględnić kilka modeli różniących się wyposażeniem dodatkowym?**

Urządzenia różniące się między sobą elementami wyposażenia, które nie wpływają na parametry np. 1 i 3 fazowe, z wifi i bez, z grzałką dodatkową i bez, z wyświetlaczem i bez wyświetlacza mogą zostać zaliczone do tego samego podtypu. W takim przypadku mogą Państwo wymienić je pod danym numerem (podtypie) w typoszeregu tj.

TYPOSZEREG

1. **PODTYP : Pompa ciepła xy (bez grzałki) typ: pompa ciepła x1y1 (z grzałką).**
2. **itd.**

Do Oświadczenia (wzór z zakładki DOKUMENTY na stronie <https://lista-zum.ios.edu.pl>) prosimy dołączyć dokument z wyjaśnieniem danych modeli i rozgraniczeniem na elementy wyposażenia.

- 7. Firma XYZ produkuje pompy ciepła QAZ oraz produkuje pompy ciepła dla Firmy ASD pod marką MNB na zasadach OEM (te same urządzenia tylko inne nazwy i logo).**

Czy badania muszą być wykonane oddzielnie dla pomp ciepła pod marką MNB i QAZ czy wystarczą badania np. tylko od producenta na model QAZ i Firma ASD będzie mogła się posługiwać tymi badaniami i certyfikatami?

Planowane zmiany w Programie Czyste Powietrze, zakładają obowiązek przedstawienia przez producenta / dystrybutora (przejmującego obowiązki producenta) kompletu badań dla oferowanego na rynku produktu lub produktu z tego samego typoszeregu. Jeżeli producent wykonuje badanie dla danego typu urządzenia, to każda zmiana (nawet nazwy handlowej czy typu) powinna mieć odzwierciedlenie w raporcie z badań, jego aktualizacji lub innym dokumencie wydanym przez akredytowane laboratorium. Należy podkreślić, że badania (o których mowa w planowanych do wprowadzenia zmianach PPCP) mają potwierdzać zgodność deklarowanych parametrów z danymi umieszczonymi w karcie produktu i etykiecie energetycznej, a więc muszą jednoznacznie odnosić się do konkretnego produktu.

Tylko przedstawienie kompletu dokumentów potwierdzających spełnienie wymogów wskazanych w PPCP umożliwi wpisanie danego produktu na listę zielonych urządzeń i materiałów ZUM, a tym samym umożliwi uzyskanie beneficjentom PPCP dofinansowania na zakup i montaż takich pomp ciepła w ramach Programu.

8. Czy producenci pomp ciepła będą musieli dostarczyć trzy raporty z badań według norm EN 14511, EN 14825 oraz EN 12102? Czy będzie można się posługiwać np. jednym raportem z badań według jednej z ww. norm?

Badania mają potwierdzić parametry z karty produktu i etykiety energetycznej danego urządzenia. Wykonanie badań tylko według jednej z norm nie potwierdzi wszystkich parametrów.

To czy będzie dostarczony jeden raport, który zawiera badania wykonane zgodnie z wszystkimi wymaganymi normami, czy oddzielne raporty, ponieważ np. część badań Państwo już macie wykonane, a część np. dotyczącą hałasu będzie wykonywać, to nie ma to znaczenia. Ważna jest ostateczna zawartość przesłanych do IOŚ-PIB dokumentów i tego, żeby potwierdzały one parametry wskazane w karcie produktu i etykiecie energetycznej tego samego urządzenia.

9. Co to jest skrócony raport z badań?

Skrócony raport z badań powinien zostać wydany przez akredytowane laboratorium do pełnego raportu z badań. Skrócony raport to z reguły kilkustronicowy dokument będący podsumowaniem pełnego raportu. W skróconym raporcie powinna znaleźć się nazwa akredytowanego laboratorium, nazwa producenta, model, normy według których wykonano badania oraz parametry potwierdzające zgodność deklarowanych parametrów z danymi umieszczonymi w karcie produktu i etykiecie energetycznej.

10. Czy pełny raport z badań załączony do wniosku jest widoczny wyłącznie dla Ekspertów Listy ZUM?

Nie, każdy dokument załączony do wniosku widoczny jest na Liście ZUM. Jeżeli raport zawiera dane będące tajemnicą przedsiębiorstwa lub dodatkowy zakres, który nie jest wymagany według Regulaminu Listy ZUM to mogą Państwo zanonimizować takie fragmenty poprzez np. rozmycie, zamazanie.

11. Czy w polu raport z badań można załączyć jedynie skrócony raport z badań?

Zgłaszając urządzenie na listę ZUM, w polu raport z badań należy załączyć albo pełny raport z badań w języku polskim + ewentualnie oświadczenie (z zakładki DOKUMENTY na stronie <https://lista-zum.ios.edu.pl>), albo pełny raport w innym języku + skrócony raport w języku polskim (tłumaczenie przysięgłe) + ewentualnie oświadczenie (z zakładki DOKUMENTY).

12. Czy możliwe jest przekazanie raportu z badań sporządzonego w języku angielskim?

Zgłaszając urządzenie na listę ZUM można dołączyć pełny raport z badań w języku innym niż polski. W takim przypadku konieczne jest załączenie również przetłumaczonej na język polski (tłumaczenie przysięgłe) skróconej wersji raportu wydanej przez jednostkę, która przeprowadziła badania. Jeżeli skrócona wersja raportu nie została wydana przez laboratorium, możliwe jest dołączenie tłumaczenia przysięgłego na język polski wybranych stron pełnego raportu, z zastrzeżeniem, że będą to strony zawierające wszystkie informacje wymagane w skróconej wersji raportu.

13. Wymogi wskazane przy pozycji gruntowych pomp ciepła wskazują obowiązek przedstawienia raportu z badań zgodnie z normą EN 15879. Produkowana przez nas gruntowa pompa ciepła nie jest związana z bezpośrednim odparowaniem w gruncie. Jak powinniśmy rozumieć zapis dotyczący wymogu badań zgodnie z normą EN 15879?

W przypadku gruntowych pomp ciepła, których technologia nie jest związana z bezpośrednim odparowaniem w gruncie, a tym samym nie są one objęte normą EN 15879, wymóg ten nie ma zastosowania.